

Zzp-ers
(en andere éénpersoonsbedrijven)
in Zeeland

September 2008

I. Zzp-ers in Zeeland

Wat is een zzp-er?

Zeeland kent binnen het totale bedrijfsleven een fors aandeel zelfstandigen zonder personeel (zzp-er). Onder een zzp-er wordt verstaan een persoon, eenmansbedrijf, kleine zelfstandige welke niet in een (vast) dienstverband onder eigen verantwoording/beheer (zonder personeel) werkzaamheden aanneemt. De begrippen freelancer, zzp-er en eenmanszaak worden vaak door elkaar gebruikt en typeren alle drie kleine ondernemers. Een freelancer is vrijwel altijd een zzp-er, maar een zzp-er is niet altijd een freelancer. De meeste freelancers hebben een eenmanszaak, maar niet allemaal. En lang niet elke eenmanszaak betreft een freelancer. Zie het onderstaande kader voor meer informatie over de verschillende begrippen. In de onderhavige analyse worden om verwarring te voorkomen alle bedrijven zonder personeel¹ (1 werkzame persoon) als zzp-er getypeerd. Een groot deel hiervan zal zich in de praktijk freelancer of eenmanszaak noemen. Sommige definities van zzp-ers laten bijvoorbeeld handelsbedrijven (detailhandel en groothandel) buiten beschouwing.

Zzp-er versus freelancer

Een zzp-er doet werk dat van oudsher in een dienstbetrekking wordt gedaan. Vaak heeft dit werk een arbeidsintensief karakter, bijvoorbeeld de bouw, de transportsector, de kappersbranche, de zorgsector, interimmanagers, organisatie-adviseurs en automatiseringsdeskundigen.

Freelancers worden meestal gelijkgesteld aan zelfstandigen zonder personeel (zzp-ers). Dat klopt grotendeels: freelancers hebben doorgaans geen personeel in dienst, zijn gespecialiseerd in hun vak, en bieden hun kennis en ervaring in de vorm van diensten aan. Ze werken bovendien meestal alleen, al zijn er ook samenwerkingsverbanden (bijvoorbeeld een maatschap) of moeten ze op locatie werken. Verder investeren ze niet of weinig in bedrijfsruimte en bedrijfsmiddelen. Het verschil is echter dat het begrip zzp-er eigenlijk meer soorten (en mengvormen van) ondernemers dekt dan de term freelancer: tot de zzp-ers behoren leden van beroepsgroepen die zeker niet geassocieerd worden met een freelance-praktijk (kappers, taxichauffeurs). Zzp-ers zitten ook in sectoren waar freelancers in de regel niet opereren, zoals de bouw, transport en de zorgsector.

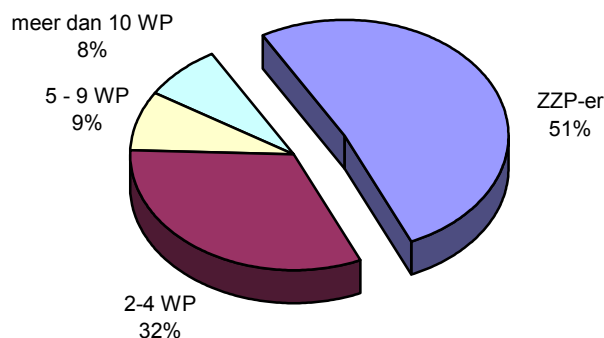
Een freelancer wordt net als een zzp-er alleen beschouwd als zelfstandig ondernemer als hij aan de criteria voor het ondernemerschap voldoet. Zo mogen freelancers die zich voornamelijk laten detacheren door bemiddelingsbureaus zich geen ondernemer noemen van de fiscus. En als je bijvoorbeeld te weinig uren in je zaak steekt of niet voldoende opdrachtgevers hebt, kom je ook niet in aanmerking voor de speciale regelingen en aftrekposten die voor ondernemers gereserveerd zijn. Je diensten worden dan door de fiscus beschouwd als "resultaat uit overige werkzaamheden."

Groot aandeel zzp-ers binnen bedrijfsleven

Zeeland telt begin 2008 in totaal 19.826 vestigingen. Hiervan kan meer dan de helft (51,7%) aangemerkt worden als zzp-er. Ondanks dit hoge aandeel ligt het percentage wel lager dan het landelijk gemiddelde (57,2%).

Figuur 1

Aandeel zzp-ers binnen Zeeland (1 jan. 2008)

Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

¹ Alleen zzp-ers die meer dan 15 uur per week werken zijn in de analyse meegenomen.

Zzp-ers vertegenwoordigen een groot economisch belang. Kanttekening is wel dat hun aandeel in de totale werkgelegenheid (11,2%) een stuk lager ligt.

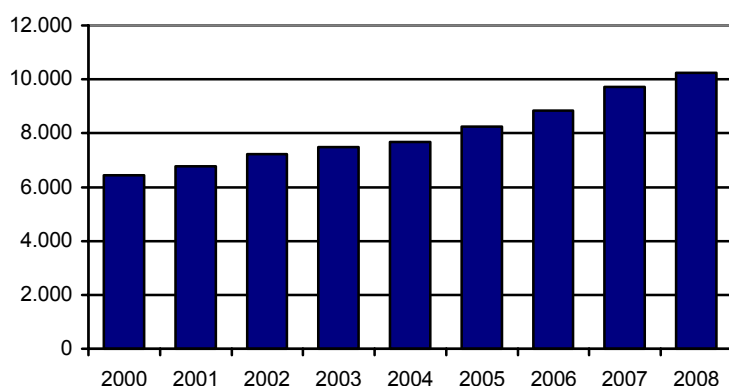
II. Ontwikkeling zzp-ers

Aantal zzp-ers sterk gestegen

In totaal telt Zeeland per 1 januari 2008 ruim 20.240 zzp-ers. Dit zijn er zo'n 530 meer dan in dezelfde periode vorig jaar, een stijging van 5,4%. Het totale bedrijfsleven groeide in deze periode met 3,0%. Vergeleken met het jaar 2000 telt Zeeland ongeveer 3.800 meer zzp-ers, een groei van maar liefst 59% (totale bedrijfsleven: +24%). Er kan dus geconcludeerd worden dat het aantal zzp-ers bovengemiddeld is gegroeid de afgelopen jaren.

Figuur 2

Ontwikkeling van het aantal zzp-ers in Zeeland tussen 2000 en 2008

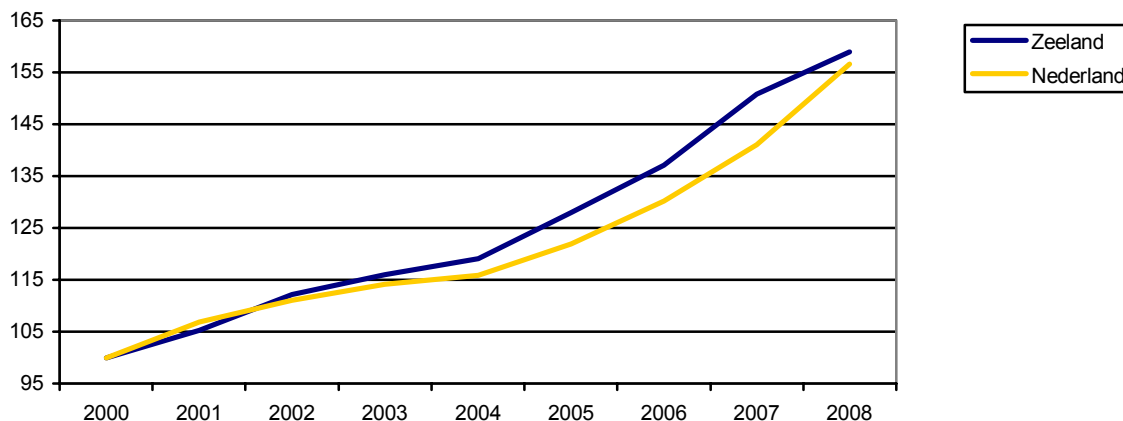
Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

Zeeland loopt parallel aan landelijke ontwikkeling

Over een langere termijn bezien, loopt Zeeland vrijwel parallel aan de landelijke ontwikkeling. Vooral vanaf 2004 zit het aantal zzp-ers fors in de lift. Daarbij heeft Zeeland een kleine 'voorsprong' opgebouwd ten opzichte van Nederland. In 2007 bleef de groei in Zeeland iets achter bij het landelijke groeipercentage.

Figuur 3

Jaarlijkse groei (%) van het aantal zzp-ers in Zeeland en Nederland tussen 2000 en 2008 (2000=100)

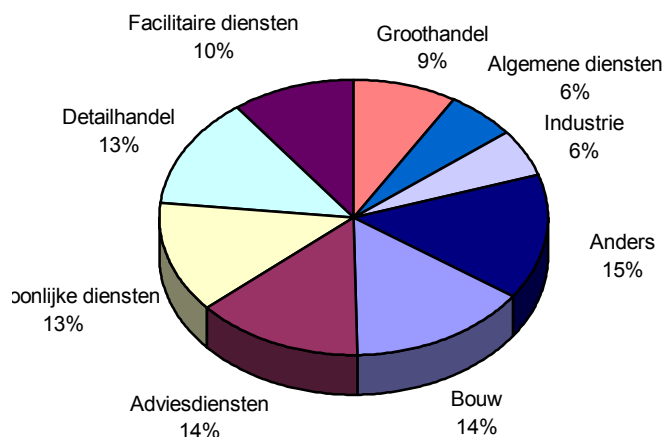
Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

Meeste zzp-ers in bouw en adviesdiensten

Het grootste aandeel van de Zeeuwse zzp-ers is te vinden in de bouwsector (15%), de adviesdienstensector² (14%), de persoonlijke diensten³ (13%) en de detailhandel (13%).

Figuur 4

Verdeling zzp-ers per sector in Zeeland op 1 januari 2008

Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

Aandeel binnen de sector

Als het aandeel zzp-ers per sector onder de loep wordt genomen, scoren de adviesdiensten en algemene diensten⁴ het hoogst. Beide sectoren bestaan voor meer dan 70% uit zzp-ers. Ook de persoonlijke diensten, facilitaire diensten en de bouw zijn echte 'zzp-sectoren'. In de horeca komen relatief de minste zzp-ers voor (26,3%).

Tabel 1

Aandeel zzp-ers binnen de sectoren in Zeeland (per 1 januari 2008)

Sectoren	Aantal zzp-ers	Totaal	Aandeel zzp-ers
Landbouw	480	1.127	42,6
Industrie	570	1.331	42,8
Bouw	1.545	2.405	64,2
Groothandel	873	1.751	49,9
Detailhandel	1.327	3.643	36,4
Horeca	472	1.793	26,3
Vervoer	431	1.173	36,7
Financiën	135	374	36,1
Adviesdiensten	1.415	1.909	74,1
Facilitaire diensten	1.061	1.554	68,3
Persoonlijke diensten	1.346	1.941	69,3
Algemene diensten	589	825	71,4
Totaal	10.244	19.826	51,7

Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

² Het gaat hierbij onder andere om rechtskundige en administratieve diensten, economische diensten (o.a. onderzoeks- en adviesbureaus), ingenieursbureaus en reclamebureaus.

³ Onder andere onroerend goed, cultuur/recreatie, wasserij/stomerij, kappers en schoonheidsverzorging.

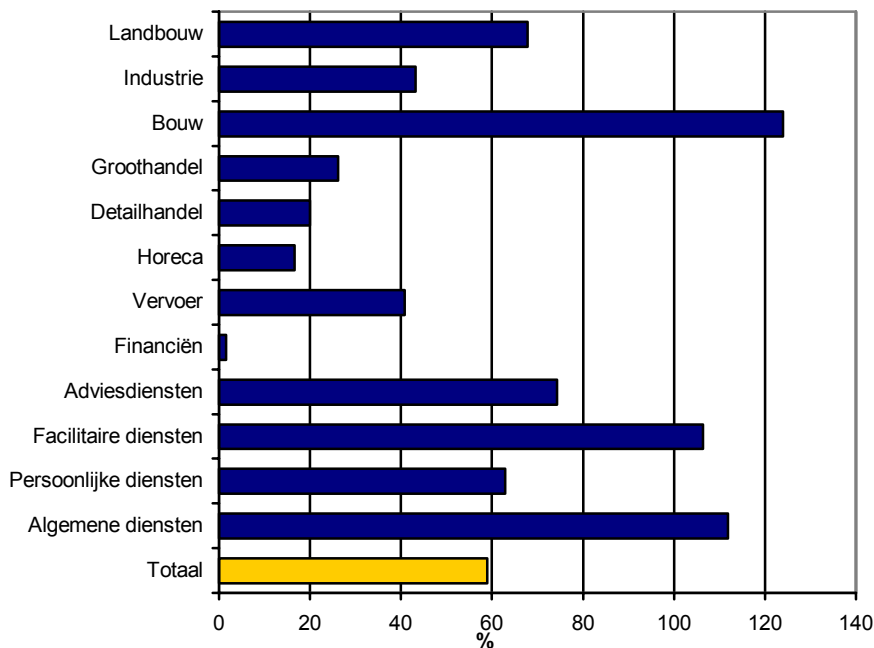
⁴ Onderwijs, gezondheid en welzijn en maatschappelijk werk.

Sterke ontwikkeling zzp-ers in bouwsector

Als de procentuele groei van het aantal zzp-ers binnen Zeeland tussen 2000 en 2008 wordt bekeken, is er één die er duidelijk uitspringt: de bouwsector. Het aantal zzp-ers is in deze periode ruim verdubbeld (+124%). De sterke groei van het aantal zzp-ers in de bouw kan voor een deel worden verklaard door een duidelijke stijging van het aantal buitenlandse starters. Het gaat hierbij vooral om Polen. Echter ook 'autochtonen' hebben zich de laatste jaren massaal ingeschreven bij de Kamer van Koophandel als zzp-er in de bouw. Naast de bouwsector laten ook de algemene diensten (+112%) en facilitaire diensten (106%) een spectaculaire groei zien. Zoals eerder gemeld, is het totaal aantal zzp-ers tussen 2000 en 2008 met 59% toegenomen.

Figuur 5

Groei aantal zzp-ers per sector in Zeeland tussen 2000 en 2008

Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

Borsele kent hoogste aandeel zzp-ers

Van alle zzp-ers in Zeeland is 13,5% te vinden in de gemeente Schouwen-Duiveland. De gemeenten Middelburg (11,0%) en Terneuzen (10,8%) volgen. Wanneer gekeken wordt naar het aandeel van zzp-ers binnen het totale bedrijfsleven verandert het beeld. Borsele is dan koploper met een aandeel van bijna 58% binnen het totale bedrijfsleven. Tholen (56,6%) en Noord-Beveland (56,5%) completeren de top 3. Opvallend is het relatief lage aandeel zzp-ers in de gemeenten Sluis (42,7%) en Terneuzen (44,7%).

Tabel 2

Aantal zzp-ers per gemeente (1 januari 2008)

Gemeente	Aantal zzp-ers	% binnen Zeeland	% binnen bedrijfsleven
Borsele	658	6,4	57,9
Goes	1.011	9,9	48,3
Hulst	614	6,0	47,9
Kapelle	313	3,1	54,2
Middelburg	1.129	11,0	53,6
Noord-Beveland	281	2,7	56,5
Reimerswaal	610	6,0	52,6
Schouwen-Duiveland	1.384	13,5	56,4
Sluis	704	6,9	42,7
Terneuzen	1.103	10,8	44,7
Tholen	751	7,3	56,6
Veere	739	7,2	55,9
Vlissingen	947	9,2	54,2
Totaal Zeeland	10.244	100,0	51,7
Totaal Nederland	521.109	-	57,2

Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

Overige feiten over zzp-ers op basis van landelijke cijfers (bron: KvK)

- Van alle zzp-ers is 75% man en 25% vrouw;
- 88% van de zzp-ers is autochtoon en 12% allochtoon;
- De gemiddelde leeftijd van een zzp-er is ongeveer 45 jaar;
- Van het totaal aantal startende ondernemers in 2007 was 85% zzp-er;
- Zzp-ers hadden in 2007 een aandeel van 55% in het totaal aantal opheffingen.